

СЪДЕБНА ПРАКТИКА ПО ЗАКОНА ЗА АДВОКАТУРАТА

РЕШЕНИЕ № 53/27.01.2009 г. по гр. д. № 2035/2008 г. ВКС, III г. о.

В пределите на автономията на адвокатските колегии суверенно право на всяка е да приеме ред, по който да проверява дали кандидатът притежава необходимите нравствени и професионални качества.

Чл. 6, ал. 2 от Закона за адвокатурата
Докладчик съдията Мария Иванова

Производството е по чл. 7, ал. 6 и 7 от Закона за адвокатурата (ЗА).

Образувано е по жалба на В. М. от 9.04.2008 г., с допълнение от 19.05.2008 г. и уточнение от 10.07.2008 г., срещу решението на Висшия адвокатски съвет (ВАС) № 178/08 г., с което е оставена без уважение жалбата му против мълчалив отказ на Адвокатския съвет (АС) — гр. София, да се произнесе с мотивирано решение за вписването му като младши адвокат в адвокатската колегия (АК). В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразността на решението и се иска отмяната му.

Ответникът по жалбата — Висшият адвокатски съвет, я оспорва като неоснователна.

Жалбата е подадена в срока по чл. 7, ал. 5 ЗА и разглеждането е допустимо.

Върховният касационен съд, като разгледа жалбата по реда на чл. 7, ал. 7 ЗА, намира следното.

За да остави без уважение жалбата на В. М. срещу мълчаливия отказ на адвокатския съвет да произнесе решение за вписването му в АК, ВАС е приел, че са спазени изискванията на ЗА. На основание чл. 6, ал. 2 от същия закон АС проверява дали са налице предпоставките за придобиване на адвокатски права, включително тази по чл. 4, ал. 1, т. 5 — притежаването от страна на кандидата на необхо-

димите нравствени и професионални качества за упражняване на адвокатската професия. Проверката не е нормативно уредена, нито ВАС е издавал задължителни решения по въпроса. Затова в пределите на автономията на адвокатските колегии суверенно право на всяка е да приеме ред, по който да проверява дали кандидатът притежава необходимите нравствени и професионални качества. С решение от 7.12.2004 г. АС — гр. София, е приел проверката да се извърши чрез събеседване, като кандидатите покажат необходимите знания в областта на нормативните актове, регламентиращи адвокатската професия, след което успешно издържалият събеседването се вписват в регистъра на колегията. За жалбоподателя е посочено, че е помолен да се яви повторно, което се налага при установено непознаване на регулиращите професията актове (съгласно решението от 7.12.2004 г.), но той не го е направил. Затова според ВАС мълчаливият отказ за вписването му е законосъобразен.

Жалбата е неоснователна. Не е спорно по делото, че жалбоподателят е поискал вписване като младши адвокат в АК — София. Явил се е и е издържал изпита по чл. 4, т. 4 и чл. 8 ЗА, проведен на 10.11.2007 г. и 24.11.2007 г. по реда на Наредба № 2/04 г. на ВАС, за което е представено удостоверение по чл. 16 от наредбата. Подал е молба за приемане в адвокатската колегия, прилагайки съответните документи. В законовия едномесечен срок по чл. 6, ал. 2 ЗА АС не се е произнесъл с мотивирано решение за вписване, с което е налице мълчалив отказ.

На основание чл. 6, ал. 2 ЗА АС проверява дали са налице предпоставките за придобиване права на

адвокат, посочени в чл. 4 и чл. 5 ЗА, включително тази по чл. 4, ал. 1, т. 5 ЗА — кандидатът да притежава необходимите нравствени и професионални качества за упражняване на адвокатската професия. Тази проверка не е нормативно уредена и е предоставена на оперативната самостоятелност на адвокатския съвет като орган, произнасящ се за вписването на адвоката. Последното следва и от аналогията с разрешението на случаи при същото изискване — по чл. 126, ал. 1, т. 4 от Закона за съдебната власт (ЗСВ — отм.), на която се позова жалбоподателят. Съдебната практика по приложението на разпоредбата приема, че спечелването на предвидения за назначаването конкурс не налага автоматично избиране на кандидата; проверката за изискуемите нравствени и професионални качества е от изключителна компетентност на органа по назначаването ВСС, по целесъобразност е и не подлежи на съдебен контрол.

Отнесено към случая, проверката за притежаването на нравствени и професионални качества от кандидата за младши адвокат не се извършва чрез предвидения в чл. 4, ал. 1, т. 4 ЗА изпит. С изпита централизирано, по реда на Наредба № 2/04 г. на ВАС, се проверяват теоретичните и практическите знания и умения на кандидата — чл. 12, 13 и 15 от наредбата. За допускане до изпита се прилагат документите по чл. 9, ал. 2 от наредбата, които удостоверяват завършеното юридическо образование и придобитата юридическа правоспособност на кандидата — чл. 4, ал. 1, т. 1 и 2 ЗА, но нямат отношение към проверката на нравствените и професионалните му качества. Нормата на чл. 9 ЗА, тълкувана във връзка с чл. 6, ал. 2 ЗА, не сочи на обвързана компетентност — че успешно издържалите изпита кандидати задължително се вписват след полагане на клетва. Вписването се извършва след про-

верка на всички законови предпоставки за придобиване на права на адвокат, като успешното полагане на изпит е само една от тях.

Притежаването на необходимите за упражняване на професията нравствени и професионални качества е законово изискване за придобиване права на адвокат. Проверката за тези качества е предоставена от ЗА на АС и при липса на уредба (нормативна или със задължителни решения на ВАС) се извършва по начин, определен от съвета. В случая начинът на извършване на проверката е определен с решението на АС — гр. София, от 7.12.2004 г., представено в официално заверен препис — чрез събеседване-интервю пред тричленна комисия на АС, еднакво за всички подали заявление за вписване в САК. Затова неоснователни са доводите на жалбоподателя за дискриминационен подход — с решението на съвета за проверка на установено от закона изискване еднаквите случаи са третирани еднакво. Жалбоподателят не оспорва и от протокол от 11.02.2008 г. е видно, че проверката не е завършила спрямо него — отказал е да се яви повторно на събеседването, което обосновава мълчаливия отказ на АС да произнесе решение за вписването му.

При непроверените по установения ред за всички кандидати за приемане в АК професионални и нравствени качества на жалбоподателя, изискуеми по чл. 4, ал. 1, т. 5 ЗА, мълчаливият отказ за вписването му е законосъобразен — аргумент от чл. 6, ал. 2 ЗА. Кандидатът не е установил една от законовите предпоставки за придобиване права на адвокат пред компетентния за проверката им орган — адвокатския съвет, както е прието и в обжалваното решение на ВАС.

Жалбата е неоснователна и подлежи на отхвърляне.